

Rinze Ijbema - Ruth 1: 16c.

[1] ‘Geliefde broeders en zusters, ontvang als gemeente dit kind met liefde in uw midden. Weet u geroepen deze ouders te steunen door uw voorbede en voorbeeld. Wees ook, wanneer dat nodig en mogelijk is, daadwerkelijk bereid, eraan mee te helpen dat dit kind groeit in het geloof, de genade en het kennen van onze Heer Jezus Christus. Immers, wij zijn allen gedoopt in één Geest en zijn daardoor één lichaam geworden. Hiertoe helpe ons de Heer door zijn Geest.’ - Hierover gaat de preek vanmorgen. Wat heb je als gemeentelid nou eigenlijk beloofd? Of wat wordt er nou van je verwacht? Jij zit vanmorgen toevallig in de kerk. Ben jij nu opeens meeverantwoordelijk voor het geloof van Loïs en Layla? Maar hoe dan?

Ik begin met een disclaimer. Niemand is *direct* verantwoordelijk voor het geloof van een ander. Je bent wel *betrokken* bij het geloof van mensen om je heen. Maar jouw invloed is niet groot genoeg dat je iemand het geloof gaat geven. God is de enige die geloof kan geven. Ik wil dat graag onderstrepen. Als voor jou het geloof wezenlijk is, onderdeel van wie jij bent, maar het is dat voor je kinderen niet, of het is dat voor je ouders niet, of voor andere mensen om je heen: jij bent het niet de ze al of niet geloof gaat geven. Je kunt bijdragen aan de omstandigheden. Je kunt een positieve invloed of een rem zijn. Maar alleen God geeft geloof. Dat kan verdrietig voor je zijn. Dat kan zeer doen. Dat kan ingewikkeld voor je zijn. Als je wilt, kun je daar goed over doorpraten samen met Nico Dijksterhuis en met mensen die je ervaring delen, op 9 maart. Als jij persoonlijk merkt hoe waar het is: je kunt een ander het geloof niet geven.

Maar hoe gaat het dan wel? Waar hebben we het dan over? Om iets van een antwoord op die vraag te krijgen, doen we een stap terug. Waar is God mee bezig, als het op geloof aankomt? Oké, mijn eerste stelling vanmorgen is: **[2]** God is niet geïnteresseerd in je geloof. God is niet geïnteresseerd in je geloof... maar in je leven. **[3]** Ik geef voor de zekerheid deze aanvulling er meteen maar bij, om misverstanden te voorkomen. Want God is wel degelijk geïnteresseerd in jou. Maar dan niet in je geloof, maar in je leven.

Als je de gemiddelde Nederlander vraagt wat geloven betekent, dan krijg je twee dingen te horen: het is een gevoel en het hoort achter de voordeur. En wij, gelovige Nederlanders, zijn zo onnozelen om daarin mee te gaan. Maar geloven is meer, veel meer. Natuurlijk is het een gevoel, maar

het is niet alleen een gevoel. Natuurlijk hoort het achter de voordeur, maar het hoort niet alleen achter de voordeur. Als je denkt dat dit geloven is: een gevoel voor in de privésfeer, dan denk je te klein van God, veel te klein, en dan denk je te klein van je zelf. En God is niet geïnteresseerd in dit geloof.

Waarom denk je dan te klein van God? Omdat de echte God de Schepper is van hemel en aarde en van ons zoals we zijn, compleet. God heeft niet alleen met je gevoel te maken. Wat je bindt met God is zelfs niet allereerst een gevoel. De doop is een symbool van een complete adoptie. De grote koning noemt je zijn dochter, zijn zoon. En dus is geloof ook niet iets voor achter de voordeur. Of alleen voor op zondagmorgen. God wil graag dat je laat zien wie Hij is in alles wat je doet en in al je relaties. Als voor jou geloof alleen iets is voor privé en voor in je gevoel, dan denk je dus ook te klein van jezelf. Want God wil heel jouw leven optillen naar zijn niveau. En dat zijn grote woorden: heel je leven, naar Gods niveau. Maar dat is het punt: we hebben hier met God te maken.

Waar komt het idee dan vandaan dat geloof een privé-ding is, dat vooral met je gevoel te maken heeft? Wel, ga maar na. Wie heeft er baat bij dat geloof en God zo klein worden gemaakt? Dat zijn allereerst de mensen met macht. Ik kan geen namen noemen, maar denk even mee: als jij inderdaad macht hebt over anderen en die anderen geloven dat zij met heel hun hebben en houden bij de Schepper van hemel en aarde horen, dan zet dat een grote rem op jouw invloed. Want jouw macht is beperkt als die mensen onder je gewoon niet onder de indruk zijn van wie jij bent, omdat God zo groot is in heel hun leven. Dan is het veel handiger als je geloof kunt beperken tot iets uit de privésfeer, een vroom gevoel zonder klauwen en tanden.

Helaas is het niet alleen voor mensen met macht aantrekkelijk om geloven op zo'n manier te temmen. Het is natuurlijk voor ons, mensen die geloven, ook veel aantrekkelijker. Het is voor onszelf ook veel gemakkelijker, wanneer we God niet te veel overdrijven. Geloof als alleen maar een diepe emotie, dat is een eitje. Je zet gewoon de goede muziek aan en je bent er. Geloof als alleen maar iets voor thuis of in de kerk, dat is wel te doen. Lekker veilig. Maar telkens wanneer we denken dat God zich wel aan ons gemak zal aanpassen, wordt de hulk in Hem wakker. Hij is niet geïnteresseerd in je geloof. Hij wil je hele leven optillen naar zijn niveau. *Ja*, achter de voordeur, maar ook daarbuiten. *Ja*, je gevoel, maar zoveel meer.

Kijk eens naar Ruth. Vooraf: wat een vrouw! Wat een gaaf mens. Ze zeggen dat vrouwen vroeger altijd overal werden achtergesteld. Ik weet niet of dat zo is. Als je inzoomt op het verleden,

zie je altijd dat de werkelijkheid genuanceerder is en meer gelaagd. Algemene uitspraken zijn ook vaak een soort gemakzucht, die vooral bedoeld zijn om je zelf voordelig uit te laten komen. Maar goed, het is mogelijk dat vrouwen in de tijd van Ruth werden achtergesteld *en* het is mogelijk dat ze *niet* werden gediscrimineerd. In beide gevallen staat Ruth in de Bijbel als voorbeeld voor hoe het wel moet. In beide gevallen is ze een voorbeeld van hoe God het bedoelt.

Je moet gewoon even beseffen hoe explosief dit is, hoe dan ook. De Bijbel, het Oude Testament, is het huisboek van Israël. De canon van hun geschiedenis. Moet je nagaan, als je de geschiedenis van jouw land zou schrijven, wat doe je dan? Dan zoek je de helden op. Dan zet je de schijnwerpers op gebeurtenissen die ons als volk hebben gevormd. Zo'n boek is de Bijbel dus ook. Dus Ruth is een held en haar verhaal is doorslaggevend voor wie het volk van God wil zijn. Een paar details uit dat verhaal. Het begint met een hongersnood. Dan zeg jij: nu ja, een hongersnood. Maar het was een hongersnood in het beloofde land, het huis van brood en vreugde. Dus: dit verhaal over wie wij zijn begint met dat God reden had om ons los te laten. Dat is geen neutrale informatie. Dat is een noodtoestand op alle niveaus.

Goed, je kent het verhaal en anders lees je het vanavond nog eens door. Maar het gaat verder via de dood van een vader en zijn zoons, een oude weduwe en haar twee schoondochters en later één, en hoe God zijn volk dan redt door een heidense vrouw, de dochter van de vijand die de moeder wordt van de grote koning. Als Ruth had gedacht: geloven is een gevoel voor achter de voordeur, dan was ze teruggegaan naar het huis van haar vader en had in haar eentje nog een paar jaar af en toe tot de God van Israël gebeden. Maar Ruth is op de een of andere manier overdonderd door de Schepper van hemel en aarde. De indruk die Hij op haar heeft gemaakt tilt haar op naar een hoger niveau: dit is wie ik ben, dit is wie ik mag zijn, Hij is mijn God, dit is mijn leven. Wat een gave vrouw. Zij *geloof*t niet in God. God is haar *leven*. En terecht. Want God is geïnteresseerd in haar leven.

Maar er is meer. Mijn eerste punt is: God is niet geïnteresseerd in je geloof, Hij is geïnteresseerd in je leven. Kijk maar naar Ruth. Maar als je naar Ruth kijkt ontdek je nog iets. God is niet geïnteresseerd in *jouw* leven. **[4]** Hij is geïnteresseerd in *ons* leven. En Ruth heeft dat door. Als Ruth belijdenis doet van haar geloof, zegt ze het zelf: 'Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God.' Wij zouden zeggen: *first things first*, eerst God en dan het volk. Maar Ruth noemt dat volk van God als eerste en dan God zelf. Kennelijk gebeurt er volgens haar iets wezenlijks op het moment dat ze de

levende God, de Schepper van hemel en aarde, gaat dienen. Dan verhuist ze naar een nieuw volk. Gods volk eerst.

Je moet wel zien dat Ruth wel een andere benadering heeft dan bij voorbeeld Poetin en Trump en Erdogan en Rutte. Die zeggen allemaal: eigen volk eerst. En ik snap precies waarom dat aantrekkelijk is. Als je het gevoel hebt dat de wereld onveilig is, of als je er voordeel bij hebt dat mensen denken dat de wereld onveilig is, dan bied je ze hun eigen volk aan als oplossing. Ons soort mensen, dat is waar we ons veilig kunnen voelen, als in een uitgebreide familie. Maar het gekke van dat volk van God is dat het net niet bestaat uit ons soort mensen. Natuurlijk, als Israëliet voelde je je veilig tussen andere Israëlieten, Jood onder de Joden. Maar de stap van Ruth maakt helemaal duidelijk, dat dat volk een volk is met open grenzen. Het gaat er niet om ons soort mensen, het gaat er om... ja, om wat eigenlijk? Wat wil God met een volk?

[5] Er is maar één antwoord mogelijk: God wil een nieuwe mensheid. Adam, en zijn naam betekent 'mens', Adam in het paradijs was de hele mensheid daar waar God ons wou hebben. Het hele punt van de Bijbel is dat God naar die oorspronkelijke toestand terug wil, ook na de zondeval, na de chaos van de mislukte torenbouw van Babel, na eeuwen en eeuwen en eeuwen van oorlog. God wil een nieuwe mensheid. Ik kan eerlijk niet zeggen in hoeverre Ruth dat door heeft gehad. Zij kan voor een nieuw, een ander volk gekozen hebben omdat ze verwachtte dat ze thuis zou zijn bij de God van Israël, die haar Schepper was. Maar ik weet zeker dat dat volk zelf, Israël, en dus wij ook er niet om heen kunnen: het gaat God niet om ons soort mensen Het gaat God om een nieuwe mensheid.

En Jezus Christus heeft de deuren wagenwijd open gezet. Toen Hij nog bij ons was, gaf Hij al signalen: Hij hielp ook buitenstaanders, een Romein hier, een Syrische vrouw daar. En toen Hij ons achterliet zei Hij het met zoveel woorden: 'Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen.' God wil een nieuwe mensheid uit alle mogelijke volken. Van nature is niemand van ons zijn soort mensen. Voordat we zijn soort mensen zijn moet er eerst van alles aan ons afsterven en van alles in ons opnieuw geboren worden. Maar vertrouw Hem maar, Hij heeft daar zijn plannen voor. Als jij maar doorhebt: het gaat Hem niet om jouw geloof, het gaat Hem om jouw leven. En dan niet om het leven van jou alleen, maar van jou zoals je bedoeld bent: één van de nieuwe mensheid.

Ik begon deze preek met een vraag: wat betekent het dat je opeens mee-verantwoordelijk bent 'eraan mee te helpen dat dit kind groeit in het geloof, de genade en het kennen van onze Heer Jezus Christus.' **[6]** Wat ik je nu via Ruth heb laten zien is de betekenis van de zin die daarop volgde,

deze zin: **[7]** ‘Immers, wij zijn allen gedoopt in één Geest en zijn daardoor één lichaam geworden.’ Gods nieuwe mensen zijn één lichaam. Duidelijker kan je niet zeggen dat het God niet om losse, individuele zielen gaat. Het gaat Hem om concrete mensen, die alleen kunnen uitgroeien tot iets moois wanneer ze dat samen doen. Mocht jij ooit honger hebben, dan kun je bij deze mensen terecht. Zo zorgt God voor je. En als ik dan moet schuilen, dan mag ik bij jou. Zo zorgt God voor mij. En als jij nergens anders heen kan, laat God jou hier schuilen, en als je moet huilen, droogt Hij hier je tranen. Als volk van Hem zijn we zijn handen en voeten.

En hoe gaan we dat doen dan? Nog een keer, die zin uit het formulier. Die begon met: **[8]** ‘Weet u geroepen deze ouders te steunen door uw voorbede en voorbeeld. Wees ook, wanneer dat nodig en mogelijk is, daadwerkelijk bereid mee te helpen...’ Voor de duidelijkheid: de verantwoordelijkheid die je hier voor deze kinderen gegeven wordt, die verantwoordelijkheid krijg je vanzelf voor elkaar allemaal, voor de gelovigen om je heen, voor de mensen om je heen. Maar goed, stap voor stap: ‘Weet je geroepen deze ouders te steunen door je voorbede...’ Ik wil dit graag concreet maken. Ik wil dat je even nadenkt over deze oproep. Ik wil je de vraag stellen of jij het op je wilt nemen om met een soort regelmaat voor deze kinderen met name te bidden. Bij voorbeeld elke keer als er een doopdienst is, dat jij dan deze ouders en deze kinderen aan de Heer opdraagt. En ik denk dat ik dit vaker ga vragen als er gedoopt wordt, het hoeft dus niet per sé nu. Maar wie hier wil dat beloven om, als God het geeft, de komende 18 jaar met regelmaat voor deze kinderen of één van deze twee te bidden? Als je dat op je neemt, wil je dan je hand opsteken?

‘Weet u geroepen deze ouders te steunen door uw voorbede en voorbeeld.’ Bij ‘voorbeeld’ ga ik je niet vragen je hand op te steken. Ik onderstreep het alleen maar. Je hoeft niet een leraar of lerares te zijn voor deze kinderen, tenminste: niet allemaal. Maar je mag een voorbeeld zijn. Gewoon door te zijn wie je bent: een Ruth, die de genade en goedheid van de Schepper heeft ontdekt en met heel haar leven bij Hem wil horen en dus bij zijn volk. Dieper dan wat je zegt en wat je voelt en wat je doet: wie je bent. En dan: ‘Wees ook, wanneer dat nodig en mogelijk is, daadwerkelijk bereid mee te helpen...’ Wanneer het kan en mag: daar kom je vanzelf achter, wie God wanneer op jouw weg plaatst. Laat dat maar aan Hem over.

[9] Appeltje eitje, dus? Nee. Niemand kan een ander het geloof geven. Wat je kunt is een dragend deel van het lichaam zijn dat de gemeente is, in al haar kringen, in deze fantastische gemeente van Groningen-Oost – zoals Laura Brinks vorige week zei. En zij kwam van buiten, dus zij mag het zeggen. Ik hoop dat je hart daarnaar verlangt. Ik hoop dat dat is wat je wil. En nu de praktijk nog. Hoe gaan we dat doen? Met dit gebed: ‘Hiertoe helpe ons de Heer door zijn Geest.’ Amen.

1. Wat zijn jouw ervaringen met het niet kunnen doorgeven van je geloof in je omgeving?
2. Merk je zelf dat het makkelijker is om God te beperken tot je privé-overtuiging, ipv. dat Hij met je hele leven te maken heeft?
3. Welke zorg ontvang jij in Gods volk? En welke steun geef jij?